

**Олександр ЮНІН**

проректор Дніпровського державного  
університету внутрішніх справ,  
заслужений діяч науки і техніки України,  
доктор юридичних наук, професор

**ПРІОРИТЕТИ ВЕТЕРАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ  
В УКРАЇНІ У ВОЄННИЙ ЧАС**

Війна, розв'язана російською федерацією проти України, одинадцятий рік поспіль засвідчує гідну відсіч ворогу з боку захисників нашої держави, які ціною свого життя і здоров'я щоденно відстоюють право нашої держави на незалежність та суверенітет. Воєнні дії призвели до появи більш як 1,3 млн ветеранів – тих, які воювали, відстоювали нашу землю і готові у будь-який час знову стати на її захист.

Ветерани потребують належного соціального захисту, повноцінної інтеграції у цивільне життя, особливо шанобливого ставлення до них та залучення їх до відбудови і подальшого розвитку держави. Збільшення такої категорії громадян, створення дієвих законодавчо визначених, а не декларативних механізмів їх комплексної підтримки, є стратегічним пріоритетом для Української держави і суспільства.

Тож питання ветеранської політики не тільки не втрачає своєї актуальності, але й набуває особливої ваги, потребує постійної уваги з боку держави, інститутів громадянського суспільства та наукової спільноти.

Правовою основою ветеранської політики в нашій державі є Конституція України (ст. 17), Закони України «Про національну безпеку України», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про Національну поліцію», «Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ, ветеранів Національної поліції і деяких інших осіб та їх соціальний захист», «Про Збройні Сили України», «Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу», а також розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2027 роках», постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку та умов забезпечення соціальної та професійної адаптації осіб, які звільняються або звільнені з військової служби, з числа ветеранів війни, осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, членів сімей таких осіб, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України».

З-поміж згаданих документів на особливу увагу заслуговує Стратегія ветеранської політики на період до 2030 року (далі – Стратегія). Необхідність

її розробки й прийняття була викликана недостатністю рівня реінтеграції ветеранів у суспільне життя, бо ж наявні у державі заходи і сьогодні залишаються не досить ефективними.

У Стратегії визначено, що державна політика щодо ветеранів та членів їх сімей має враховувати, як мінімум, три найважливіші складові (в залежності від середовища, в якому перебуває вказана категорія населення), а саме:

- 1) політику у період проходження ними військової служби (служби);
- 2) політику після їх звільнення з військової служби (служби);
- 3) політику у цивільному житті [1].

Вищевказаний юридичний документ носить не лише комплексний характер, але й визначає пріоритети державної політики з цього питання. І хоча суб'єкт правотворчої діяльності і не оперує словосполученням «пріоритети державної ветеранської політики», вони все ж визначені у зазначеній Стратегії. До таких Кабінет Міністрів України відносить:

- життя і добробут ветеранів та членів їх сімей;
- відновлення та підтримку фізичного і психічного здоров'я ветеранів;
- відновлення людського капіталу (забезпечення ветеранів працевлаштуванням та можливістю здобуття освіти для професійного розвитку, підтримка ветеранського бізнесу та ін.);
- підтримку членів сімей ветеранів;
- вшанування ветеранів та повагу до них;
- використання досвіду ветеранів для зміцнення національної безпеки та обороноздатності;
- залучення їх до участі у забезпеченні утвердження української національної й громадянської ідентичності та у підготовці до національного спротиву й інше [1].

До формування та реалізації державної політики у цій сфері долучається Міністерство у справах ветеранів України, інші суб'єкти, зокрема й Міністерство внутрішніх справ (далі – МВС). Підпорядковані МВС військові формування становлять близько 20 % Сил оборони нашої держави.

Міністерство у 2025 р. значно посилило роботу з ветеранам. Серед її аспектів: 1) було започатковано інститут радника Міністра МВС з питань ветеранської політики, яким призначено Героя України Д. Фінашина, ветерана Національної гвардії; 2) у всіх підрозділах системи МВС введено інститут помічників з питань ветеранської політики та ін.; 3) у закладах вищої освіти зі специфічними умовами навчання розроблені та діють програми підтримки ветеранів.

Заслужовує на увагу і позитивний досвід Дніпровського державного університету внутрішніх справ, де в поточному році була розроблена та введена в дію Концепція ветеранської політики, яка діє як комплексна програма їх підтримки, що допомагає захисникам у працевлаштуванні й інтеграції в цивільне життя. Сьогодні 58 ветеранів, які пройшли війну та потребують уваги й допомоги, працюють у різних службах університету.

Отже, визначені Стратегією ветеранської політики на період до 2030 року її пріоритетні спрямування в цілому відповідають сучасним викликам, а головне – потребам та інтересам тієї категорії наших співвітчизників, яка заслуговує на повагу та шанобливе ставлення як з боку Української держави, так і Українського народу.

#### **Список використаних джерел**

1. Про схвалення Стратегії ветеранської політики на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2027 роках : розпорядження Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2024 р. № 1209-р. URL : [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1209-2024-%D1%80?find=1&text=%D0%B6%D0%B8%D1%82%D1%82%D1%8F+#w1\\_20](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1209-2024-%D1%80?find=1&text=%D0%B6%D0%B8%D1%82%D1%82%D1%8F+#w1_20).

**Олександр МОРГУНОВ**

заступник начальника ГУНП  
в Дніпропетровській області,  
доктор юридичних наук, професор

### **УКРАЇНА ТА ЇЇ ЗБРОЙНІ СИЛИ ЯК ФОРПОСТ ДЕМОКРАТІЇ В ЄВРОПІ**

При підготовці тез цієї доповіді автор визначив за мету обґрунтувати тезу про винятково важливу роль України та її Збройних Сил у захисті демократичних цінностей у Європі.

Для досягнення визначеної мети автор скористається пізнавальними можливостями таких структурних елементів методології правничої науки:

1) положень теорії форми держави (зокрема такого її складника, як державно-правовий режим) та прав людини, що визнані науковим загалом на сучасному етапі розвитку правничої науки, та складають парадигму цього дослідження;

2) діалектичного методологічного підходу, пізнавальний потенціал якого складають принципи взаємозв'язку та розвитку явищ державно-правової дійсності;

3) герменевтичного методологічного підходу та спеціально-юридичного методу пізнання, що забезпечують правильну інтерпретацію приписів правових актів, що носять нормативний і ненормативний характер;

5) логічного методу пізнання, що дозволив сформулювати загальний висновок, що відображає результати проведеного дослідження.

В гносеологічному плані важливо визначитись із змістовним наповненням таких категорій юридичного мислення, як державно-правовий режим і демократія.

Державно-правовий режим являє собою сукупність прийомів і способів здійснення державної влади. Що ж до демократії, то однойменне терміно-